

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 18. svečana 1892.

List 8.

Govor pri pogrebu ranjcega gosp. dekana, župnika in duhovskega svetovalca Matevž Freliha v Trebnjem 4. svečana I. 1892.

Govoril mil. gosp. novomeški prošt Peter Urh.

Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjejo! Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredo za njimi. (Skrij. razodenje svetega Janeza 14. 13.)

Dvaindvajset prav mladih duhovnov nas je leta 1854 zapustilo ljubljansko semenišče ter smo se podali od ranjcega škofa Anton Alojzija Wolfa poslani na razne kraje naše škofije. Vsak izmed nas nastopil je z naj boljšim namenom svojo službo in reči moram: Bog nam je bil milostiv, ker v prvih 25 letih so samo trije sošolci umerli, ter ko smo leta 1879 petindvajsetletnico svojega mašništva obhajali na Dobrovi poleg Ljubljane, nas je bilo še devetnajst živih. Pa kakor na jesen list za listom bolj pogostoma pada z drevesa, tako smo tudi mi od svoje 25letnice pa do konca pretečenega leta zgubili sedem tovarišev. In kdo bi bil mislil, da čez en mesec bode nemila smert zopet nam enega pobrala, in pa ravno Vašega preljubega gospod dekana. Sej vendar veš, preljubi Matevž, kako preserčno sem Tebi voščil za novo leto prav terdnega zdravja in še dolzega življenja! In danes Te imamo pred seboj mertvega! O preljubi! zakaj si nas tako hitro zapustil? Sej veš, kako da smo Tebe ljubili, ker si bil nam vsim zares pravi prijatelj. Pa ne samo mi Tvoji sošolci smo danes užaljeni zaradi Tvoje prerane smerti, glej vsa častita duhovščina Trebanjskega dekanata in bližnjih dekanij, kako je vse presunila žalostna vest, da so zgubili svojega ljubelega, občespoštovanega dekana in prijatelja tako nenadoma, tako hitro!

Vender naj veči nesreča, naj veči škoda je pa za Vas, preljubi farani, da ste zgubili tako vnetega, tako dobrega župnika in duhovnega očeta. In pa ravno zdaj, ko mislim, da bi jih še naj bolj potrebovali. Zakaj iz same ljubezni do vaših duš napravili so vam sv. misijon, poklicali oč. oo. misijonarje Lazariste iz Ljubljane, ter jih naprosili, da naj brazdo Trebanjske fare preorjejo, ter vsejajo naj boljše seme božje besede v omeščane serca vaše, kar so tudi

storili v vaše splošno veselje in zadovoljnost. In ranjki gospod — oj kako so se veselili, da bodo leta 1892 gledali, kako čversto da bo božja beseda začela poganjati, veselo rasti in stoteren sad roditi! In da bi sv. misijon zamogel še lepši sad obroditi, pripravljeni so bili ranjki gospod dekan sv. misijon napeljevati, vas na prižnici in v spovednici k stanovitnosti napeljevati ter vas tako z božjo pomočjo novih padcev obvarovati. Pa glejte! previdnost božja je drugač sklenila. Zatisnili so za zmeraj oči vaš preljubljeni dušni pastir, vaš dobri duhovni oče. In vi postali ste zopet uboge sirote! O kolika škoda, kolika nesreča za vas! Ni čuda, da vas je noter do serca presunila žalost, ko vam je bilo povedano, da so g. dekan umerli. Vender v svoji resnični žalosti tolažite se s tem, da za gospod dekana je pa dobro, da so umerli, ker nanje smem obrniti besede sv. evangelista Janeza: „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjejo!“ Vem, kako živa da je bila njih vera, kako terdno njih zaupanje, kako goreča njih ljubezen. Ker sva celih 7 let skup stanovala, vem kako da je bil vedno skerb in v milosti božji živeti, vselej prav vredno Jezusa v naj svetejšem zakramentu prejeti. In še malo pred smertjo so g. dekan sv. popotnico zavžili in zato po vsi pravici smem reči, da so z Bogom sklenjeni v Gospodu srečno umerli. In umerli so, da naj počivajo od svojega truda, od svojega neumornega delovanja ter vživajo tam večno plačilo za vse svoje dela, ktere so že šle pred njimi in bodo še za njimi hodile — v njih naj veči radost in večno plačilo v nebesih. Vender predenj truplo izročim materi zemlji, spodobi se, da ranjkemu gospodu dekanu v čast, vam pa v spodbudo in tolažbo navedem saj kake male čertice iz njih vse hvale vrednega življenja.

I. Njih rojstvo, solanje in službe.

Rodili so se v Lozicah na Vipavskem 11. septembra 1. 1828 in ker so bili prav nadarjen deček, sklenili so njih dobri stariši, da hočejo sina v šolo dati v Idrijo, kjer so jih podučevali ranjki beneficijar Majnik in sicer tako dobro, da so ranjki dekan prav radi latinsko govorili in pisali. Iz Idrije prišli so v Alojzevišče, ktero hišo so ranjki škof Anton Alojzij Wolf zato postavili, da bi se nadarjeni mladenčji toliko bolje kerščansko izgojevali in se tako lepše za

duhovski stan pripravili. Po dokončanih latinskih šolah podala sva se v semenišče ter so bili l. 1854 mašnik posvečeni. Kot kaplan bili so poslani v Spodnjo Idrijo, na prav težavno farno, ter so tam tri leta in pol pastirovali v popolno zadovoljnost svojih predstojnikov. Na to so bili prestavljeni v Staro Loko, k mestni Fari, kjer so ostali celih 9 let, dokler se niso kot župnik podali na Prem, kjer so pastirovali 6 let. S Prema preselili so se v Lašče, in tam bili za župnika celih 15 let. Od tam prišli so k vam, kar je zdaj ravno 6 let.

2. Njih značaj.

Lahko rečem, da bili so „homo sine dolo.“ brez zvijače, in to jim je služilo v veliko čast. Zakaj bere se v sv. evangeliju, ko je Jezus začel nabirati si učence, da je pripeljal Filip k Jezusu tudi Natanaela, kteremu se je poznej reklo Jernej. In ko Jezus od daleč zagleda Natanaela, pravi: Glej, to je pravi Izraelec, v kterem ni zvijače. (Janez 1, 47.) Jezus tedaj pohvali Natanaela, ker je bil pravi Izraelec, jest pa lahko pohvalim ranjcega, ker je bil pravi Slovenec, brez hlimbe, brez hinavščin, brez zvijače. Kar je imel v sercu, to mu je bilo tudi na jeziku; kar je mislil, to je tudi v djanju pokazal. Zato smo jih vsi sošolci toliko spoštovali in ljubili, zato so se pa tudi povsod kjer koli so bili, ljudem s svojo odkritoserčnostjo prikupili, in vse dekanijske duhovne za prijatlje si pridobili. In če tudi kteremu si bodi njih odkritoserčnost ni bila všeč, zato se niso zmenili, ker nič bolj niso sovražili, kakor hinavščino in zvijačo.

3. Njih geslo.

Njih geslo je bilo: Vse za vero, dom in cesarja. In kdo bi se čudil, ako pravim, da bili so pripravljani tudi za sv. vero terpeti. Če pomislimo, da so ranjki živeli pod slavnim papežem Pijem IX in pod ravno tako slavnim, učenim papežem Leonom XIII, kterih prekrasne enciklike in pisma so pogostoma brali; če tudi to povem, da so živeli v časih, ko so avstrijski škofje v skupnih pastirskih listih toliko nam duhovnom in vernim ovčicam na serce pokladali, da naj se sleherni trudi, da se bo sv. vera ohranila in oživela: kteri duhoven bi še smel malomaren biti zastran sv. vere, naj manj pa kak slovenski duhoven, ko je vender naša sveta dolžnost, slovenskemu narodu njegov naj lepši biser, sv. vero ohraniti in vterditi! Ni čuda tedaj, da so ranjki gospod dekan zares bili pripravljani vse storiti za sv. vero. Pa ne samo za sv. vero, temuč tudi za cesarja. Ako pomislimo, da je božja previdnost naše cesarstvo, katero obstoji iz toliko raznih narodov, prav zato ustanovila, da ker je na meji med izhodom in zahodom, bi obvarovalo sv. vero celi Evropi, in ko pride pravi čas, da bi jo neslo tudi na izhod; in če pomislimo nadalje, kako da imamo v svojem presviteln cesarju Franc Jožefu naj boljšega, naj dobrotljivšega vladarja: kdo bi ne gorel za svojega presvitlega cesarja, kdo bi ne bil pripravljen, ako bi bilo treba, tudi zanj svojo kri preliti? In ravno vse to je naklonilo vašega ranjcega gospod dekana, da so bili zares vneti za cesarja, vse voljno storiti za svojega vladarja! Kar pa domovino zadene, kteri duhoven bi ne bil zanj vnet? Sej še tica ljubi svoje gnjezdo, in človek, duhoven, bi ne ljubil svoje domovine, svojega naroda? Ravno duhoven vé, da le v maternem jeziku se za more v cerkvi in šoli narod zares vspešno podučuje.

vati. In ravno to je naklonilo ranjcega dekana, da že v tistih časih, ko smo se slovenščine v šolah še učili, so prav lepe mične slovenske pesni zlagali in marsiktero tudi dali natisniti, ker so vedeli, da bodo s tem domovini pomagali in jo razveselili.

Ni čuda tedaj, da so se ranjki skoz vse leta zvesto držali gesla: Vse za vero, dom in cesarja, in to še toliko bolj, ko so časi nastopili, da so začeli sovražniki ruvati zoper sv. cerkev, zabavljati in naj gerše pisariti zoper sv. očeta, zoper škofe in duhovne, ter na to delali, da bi bili narod ob naj lepši biser, ob sv. vero pripravili. Zato smo jih pa tudi videli vedno na bojišču, t. j. pri volitvah bodisi za državni ali deželni zbor, za občinski zastop ali pa krajni šolski svet. Brez vsega strahu so delali za to, kar so spoznali za dobro in prav, in to še toliko bolj potem, ko so nas duhovne sami sv. oče papež in pa škofje s prav gorečimi besedami opominjevali, da naj delamo na to, da bodo izvoljeni odločno katoliški pošteni možje, kterim je cesarstvo, domovina in cerkev zares pri sercu, in kteri se bodo z vso močjo potegovali za resnico in pravico, ter ne odnehali poprej, dokler šola zopet verska ne postane. In če se je ranjki s tem tudi enemu ali drugemu močno zameril, to ga ni odvernilo, da bi se ne bil pri novih volitvah zopet bojeval za vero, dom in cesarja. Možje volilci so pa tudi prej ali poznej spoznali, da je bilo prav, ko so njega poslušali in po njegovem svetu ravnali.

4. Njih gorečnost za lepoto hiše božje.

Zelus domus tuae comedit me — gorečnost za tvojo hišo me je. (Psl. 68, 10.) Tako so tudi ranjki, kakor kraljevski prerok David piše od Zveličarja, goreli za čast hiše božje, kjer se opravlja služba božja. In to že takrat, ko so bili še prav mlad kaplan. Ko so namreč ranjki dekan Frančišk Kramar, poslednjič korar v Ljubljani, začeli lepo, novo cerkev zidati v Stari Loki, so jim kaplan Matevž Frelih pri zidanju toliko pomagali, da so dekan Kramar sami rekli: „Ta gospod je moja desna roka.“ Zakaj, kolikorkrat je denarja za delavce zmanjkalo, šli so kaplan Frelih od hiše do hiše po fari, ter denar nabirali za zidanje. In čeravno so že v Stari Loki sprevideli, koliko sitnost in težav da poizročuje zidanje nove cerkve, so vender pridši na Prem koj sklenili, ondotno majhno, poškodovano farno cerkvico podreti in novo postaviti. In ko so se dela poprijeli, imeli so takrat samo 40 gl. cerkvenega denarja. In vender to jih ni ostrašilo, poprijeli so se z vso serčnostjo zidanja. Ko je pa sobota prišla in je bilo treba delavce plačati in v cerkveni kasi je bil morebiti samo 1 gl. — ni se jih obupnost polotila, temuč vsedli so se in pisali ter prosili presvitlega cesarja za pomoč, ktera prošnja je bila tudi zdatno uslišana. Ali pa so se obrnili do ranjkega škofa Vidmarja, in ta so jih vselej uslišali ter jim marsikteri stotak polarili. In čeravno jim nobena reč ni toliko zopernosti in pisarij napravila kakor ravno nova Premska cerkev, vender so na vse to pozabili; komej prišli v Lašče, ter tam našli sicer nov farovž ali le na pol izdelan, niso prej mirovali, dokler farovž ni bil čisto dodelan. Ali koj potem jih je v oči bodel mali stari zvonik, ker je kazil lepo novo cerkev. Tudi tega so poderli in postavili dva nova lepa zvonika, ktera sta zdaj pravi kinč lepe farne cerkve. Koliko da so pa pri vas, preljubi Trebanjci, v ti zadevi storili, to sami veste. Popravili so farovž in druge poslopja — pa tudi

farno cerkev. Sej veste, kakšna da je bila še pred 6 leti, ko sem pokopal ranjcega dekana Kovačiča? In zdaj? popravljena je zunaj in znotraj in sicer tako, da se sme že reči, da zdaj je lepa. Napravili so tudi prav lep križev pot in veliko cerkveno bandero, kterege se bote še mnogo, mnogo let veselili pri procesijah. In ko je predlanskim cerkev sv. Marcela bila močno poškodovana, tako da se ni smelo več v nji maševati, se imate le ranjkemu gospod dekanu zahvaliti, da je že popravljena in da se zopet sme v nji naj sv. daritev opravljati. Ali oni niso samo goreli za lepoto hiše božje, temuč še več, prizadevali so se serca človeške poboljšati. Zatoraj moram tudi opomniti

5. nekaj od njih pastirstva.

Bili so poslanec Gospodov in po mašništvu prejeli so oblast, ljudi grehov očiščevati, opravičevati in posvečevati, kakor tudi cerkev vladati. Kot namestnik Kristusov smeli so maševati in ss. zakramente deliti. Kakor dušni pastir spoznali so, da njih dolžnost je, hoditi za zgubljeno ovčico in jo zopet na pravo pot pripeljati, da, kakor duhovni oče vsem vse postati.

In vse te dolžnosti so, kar je bilo v njih moči, natanko spolnovali. Kozavih bolnikov so v Spodnji Idriji enkrat samo v adventu čez 50 previdili. Kdor je že kdaj vidil kozavega bolnika, in teh je bilo čez 80, in sicer po takih hribih, da se komaj v 4 urah pride do tje, ta bo lahko spoznal, koliko da so mladi kaplan Frelj koj na svoji prvi kaplaniji terpeli. Kar tiče njih pridige, so jih v Stari Loki kaj radi poslušali; toliko so se faranom prikupili, da so močno želeli, jih enkrat za dekana dobiti, če bi kdaj hotli za Staro Loko prositi. V Laščah vpeljali so Šmarnice, 40urno pobožnost v čast presv. R. T. pred pustom. In kot spovednik bili so toliko priljubljeni, da so iz bližnjih fará spovedenci kar trumoma k njim hodili. Pa tudi tukaj v Trebnjem, kajne kako radi so perve leta vam v spovednici postregli, dokler so bili še terdni in zdravi. Vender krono vsega pastirovanja postavili so si ranjki

6. s svetimi misijoni.

Goreč duhoven ima vedno pred očmi besede: Eno je potrebno — zveličanje duše! in to toliko bolj ker sv. Lorenc Justinijan pravi: Nič ni imenitnejšega nič drajšega kakor človeška duša, ali pa kakor piše sv. Krizostom: Vrednost kake reči, še clo vrednost celega sveta se nikakor ne da primerjati z vrednostjo človeške duše. Zato pa je rekel Jezus: kaj pomaga človeku, če celi svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. Da bi se tedaj tudi vaše ne pogubile, zato so sklenili da se hočejo v vaše zveličanje tudi še posebnega pripomočka, t. j. sv. misijona poslužiti. In kakor so l. 1883 v Laščah obhajali sv. misijon, tako so tudi pretečeno leto okoli vsih Svetih vam naznanili sv. misijon. In naprosili so v ta namen dobro znane misijonarje čč. oo Lazariste iz Ljubljane. Ti so prišli, in kajne, kako goreče so pridigovali, kako prepričavno vam razkladali svete resnice, kako vam mehčali serca, kako vas napeljevali k pravemu spoznanju, k vernemu kesanju in odkritoserčni spovedi. In kako radi ste jih poslušali, kako se veselili sv. misijona! Bogu bodi hvala, cela fara se je prenovila in z Jezusom sklenila. Ravno zato sem rekel, da to je bila krona vsega delovanja ranjcega gospod dekana. Vender

predenj izročim truplo materi zemlji, mi notranji glas pravi: Vprašaj konečno še ranjcega prijatla, ima li še kako posebno željo? In zdi se mi, da mi pravi: Opomni jih še enkrat v mojem imenu naukov sv. misijona! to željo ranjcega hočem še spolniti ter vam še naslednje nauke na serce položiti.

Očetje, matere! ne pozabite, da so otroci dar božji, da bo Bog njih duše enkrat od vas tirjal; zato bodite ljubim otrokom v zveličanje, ne pa v pogubljenje. Izrelite jih kakor star. Tabija svojega sina v strahu božjem. Učite, opominjajte, svarite jih z vsim poterpeljenjem in ukom Skerbite, da bodo otroci vbogljivi, pridni, da bodo radi molili. Zato pa bodite jim v lep zgled in nikar jih ne preklinjajte, temuč molite zanje, kakor je molila sv. Monika za svojega Avguština.

Gospodarji, gospodinje! tudi vi bote dali enkrat odgovor od svojih hlapcev, dekel, poslov, rokodelcev. Ne terpite, da bi vaša družina v grehah živel, ali da bi se greh še celo pod vašo streho godil. Sej veste, da komur, za svoje ni mar, ta je vero zatajil, in je slabši od ajdov! Imejte povsod svoje oči in ne terpite kaj napčnega nad svojimi posli. Bodite jim dobri in molite zanje, in tudi oni vas bodo radi imeli in vbogali.

Možje, žene! Vi ste v zakonu, in zato je vaš stan svet stan. Zato, oče in mati, bodita eden drugemu v lep zgled, v zveličanje, ne pa v pogubljenje. Tudi v zakonu ne pozabite na Boga, da vaju ne bo imel hudobni duh v svoji oblasti. Živite v zakonu tako, da vam bo enkrat lahko pri sercu na smertni postelji, in da bota tudi enkrat vkup v nebesih, kakor tudi zdaj pod eno streho prebivata.

Mladenči, fantje! vi ponos, veselje svojih staršev, bodite krotki, pošteni, bogaboječi in delavni. Ogibajte se ponočevanja, pijančevanja, igranja, plesa in pregrešnega znanja. Ne bodite zgrabljivi volkovi, ne tergajte nedolžnosti Jezusu iz rok, ker veste, da nečistniki ne bodo posedli Božjega kraljestva. Molite, prejemajte pogosto svete zakramente in premagali bote skušnjave, kakor so jih svetniki.

Dekleta! o vé neveste Kristusove, vé kinč sv. Cerkve, ohranite lepo nedolžnost, sveto čistost: sej veste, da lep je čisti sad in da bote enkrat Boga gledale in za Jagnjetom božjim hodile, ako bote svojo kerstno nedolžnost ohranile. Kerščansko dekle! beži zato pred zapeljivci in nikar se ne daj prenotiti — res, raji umreti, kakor pa čistost zgubiti. Če si pa že v zadregah, saj zdaj raztergaj vezi, zapusti znanje in postani spokorna Magdalena, ker le tako bo tebi še mogoče zopet milostin odpuščenje zadobiti.

Vi otroci pa bodite vbogljivi, krotki, sramožljivi, pridni, radi hodite v šolo in cerkev in doma prav lepo molite. Le prizadevajte se, da bote posnemali Jezusa, od kterege vemo, da je tudi rastele v starosti, modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudeh.

To so zadnji nauki vašega ranjcega gospod dekana. Slehern naj po njih živi in lahko vam bo enkrat na smertni postelji, še ložej pa pred sodbo po smerti.

Vender ranjki gospod dekan imajo še eno željo. Vidim v duhu, kako da povzdigujejo roke ter nas prosijo. Pa zakaj? da bi mi zanje molili. Smemo sicer misliti, da se že pred Božjim obličjem radujejo, ali božje sodbe so drugačne od človeških. Tudi vemo,

da nič onadežanega ne more iti v nebesa. Če tedaj ranjki še kaj potrebujejo, pridimo jim na pomoč, sej vemo, da sveta in dobra je misel za mertve moliti, da bi bili grehov rešeni. (II. Math. 12, 46.) Preljubi! molite za dušo ranjcega pred misijonskim križem, kakor tudi na njih grobu, kader bote tam na mirodvoru. Kolikor poprej bo njih duša rešena, toliko prej bodo tudi za vas molili pred božjim sedežem, ter želeli, da bi se tudi vi vsi enkrat tje preselili in z ranjkim dekanom molili in častili Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Občni zbor „Kat. družbe“ za leto 1891 — 10. febr. 1892.)

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Slavni zbor! Katoliška družba za Kranjsko, ustanovljena l. 1869, obhaja danes svoj občni zbor v smislu društvenih pravil za preteklo leto 1891. Nastopimo tedaj s tekočim letom že 24. leto, odkar obstoji katoliško društvo na Kranjskem. Že precejšnje število let, precej časa, odkar razvija ta blaga družba svoje plodovito delovanje v mili naši domovini. Kakošno da je isto bilo v minulem letu, o tem se pogovoriti, in pozvedeti, v kakošnem se stanu zdaj nabaja naše društvo, to ravno je namen današnjemu obletnemu shodu.

Pred vsem mi je naloga in prijetna dolžnost, Vas, predragi družbeniki, priserčno in dostojno pozdraviti. Veseli me, da smo se spet sošli, in sicer sošli se zdravi in čversti ob času, ko nadležna „influenca“ z mnogimi drugimi boleznimi dokaj mogočno razsaja skoraj po celi Evropi.

Zadnjikrat smo se bili tukaj sošli 18. februarja p. l., ko se je veršil občni shod za l. 1890. Posebne spremembe od takrat niso zadele družbe naše. Kar Vam zamorem poročati iz prošlega leta 1891, je to-le:

1. Udov je pobrala l. 1891 nemila smert 19, in sicer 3 duhovne z dežele: kanonika Martina Skubica, Miha Lazarja in Antona Franke-ta; 16 jih je iz Ljubljane, namreč: Ignactj Zupančič, Andrej Plečnik, Ant. Globočnik, Tomaž Kunaver, Luka Vesel, Anton Miculinic, Anton Stepančig, Kristina Marn, Marija Tavčar, Amalija Pfefferer, Marija Smrekar, Matilda Napret, Terezija Jager, Neža Pajs, Marija Bahovec in Eliza Kačar. Bodi jim blagi spomin!

K društvu pristopilo je novih udov 51 v teku istega leta. Število društvenikov se je tedaj nekoliko pomnožilo ter narastlo na 718, katerih 410 v Ljubljani, zunaj Ljubljane pa 308 iz vseh dekanij.

2. Odborovih sej imeli smo 5 skozi leto, v katerih so se razpravljale važnije društvene stvari, kakor je razvideti iz zapisnika.

3. Tombol je napravilo društvo svojim udom šest, katerih ena je bila odločena za uboge Vincencijeve družbe, ki jih podpira Šent-Jakopska konferenca. Čistega dohodka imela je le-tá 55 gld., in ker so se tudi darovi, nabrani pri sv. mašah, za umerle in žive družbenike na Rožniku v znesku 42 gld. 47 kr., obrnile v isti namen, poklonila je katoliška družba omenjeni konferenci v denarjih 97 gld. 47 kr. — Ostalih 5 Tombol, katere vse so bile obilno obiskane, dohodki znašali so skup 269 gld. 4 kr. Troškov za nakupljene dobitke bilo je 99 gld. 17 kr., akoravno

je društvu od nekterih dobrotnikov precej dobitkov došlo, kakor so: Jakob Kobilca, Jozefa Zdešar, Marija Zalaznik, Neža Rozman in g. grofinja Auerspergova.

4. „Drobtinic“ je izšel 25. letnik, ter bil slehernemu društveniku v mestu in po deželi odposlan brezplačno. Tiskalo se jih je to leto menj kakor prejšnja leta, namreč, le 1000 iztisov. Ker jih imamo od prejšnjih letnikov še mnogo na razpolaganje, nam pa za shranitev pripravnega prostora manjka. Vse-bina je — smem reči — zanimiva in mikavna, zlasti ker se ozira na domače stvari in zaslužne kranjske rojake. Društvo je silno hvaležno dr. Lampetu za to prelepo knjigo.

5. Knjižnica je dobila to leto 31 knjig, ter jih sedaj šteje vseh skup 3634. Čitajo se pridno, zlasti slovenske knjige zgodovinske vsebine.

Od prelepe velevažne okrožnice našega sv. Očeta Leona XIII. o naj tehtniših dolžnostih kerščanskih državljanov je katoliška družba nakupila 200 iztisov ter jih je razdelila med družbenike.

Slavnost tristoletnice sv. Alojzija je obhajala družba 21. junija v mestni farni cerkvi sv. Jakopa s pontifikalno mašo službo Božjo, katere so se udje v obilnem številu vdeležili in mnogi k mizi Gospodovi pristopili. Društveni ud g. Rok Merčun je imel slovesen cerkveni govor. Zvečer se je veršila ta slavnost v Marijanišču z deklamacijami, petjem in ginljivo predstavo živih podob iz življenja sv. Alojzija.

Dne 3. oktobra je priredila kat. družba društveno romanje k Materi Božji na Tersat, kjer so obhajali šeststletnico prihoda čudežne sv. Marijine hišice s popolnimi odpustki. Vdeležilo se je bilo nad 400 slovenskih romarjev. Bili so sploh jako zadovoljni, kajti lep red je vladal na poti tje in nazaj po železnici in dobro oskerbljeno po veleč. p. guardijan Jožefu, da je sleherni zamogel svojo pobožnost povoljno opraviti. Od mnogih bilo je čuti, da naj bi katoliška družba večkrat nazpravljala take bežje pota.

Vsled odborovega sklepa 11. novembra napravila se je peticija in oddala slavnemu deželnemu glavarstvu za odstranitev spodtikljivih nespodobnih slik, s kakoršnimi nameravajo prevedeti novo sezidano deželno gledišče.

Konečno smem še omeniti, kar je tudi v nekaki zvezi s kat. družbo, da je njen predstojnik enega protestanta pridobil katoliški veri, in sicer gluhomega vertnarskega pomočnika Jan. Adolfa Pavlika. Ko ga je v glavnih verskih resnicah podučil, ga je potem v vladnim dovoljenjem, pooblaščen od v. knezoškofjskega ordinarijata, 23. junija 1891 slovesno sprejel v naročje svete katoliške cerkve v hiralnični kapeli sv. Jožefa. Pri tej priliki prejel je spreobrnjenec ob enem pervikrat zakramente sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

Denarstveno stanje naše družbe se razvidi iz tiskanega računa, ki ga imate velečastiti družbeniki v rokah.

K sklepu tega poročila cenim si za dolžnost, v imenu celega odbora izrekati iskreno zahvalo, naj prvo prečastitemu vreditelju izverstnih Drobtinic, kakor sem že prej omenil, in vsim tistim gospodom, ki so ali pri Tombolah s poučnimi lepimi govori razvedrovali in podučevali navzoče družbenike (gg. Keržič, Kalan, Oblak, Čebašek, Pihler), ali zunaj Ljubljane kakor poverjeniki katoliško družbo zastopajo in njene blage namene pospešujejo. Med njimi posebno

so poverjeniki v Kranjski, Radoljski, Kamniški, Trebanjski, Leskovški, Novomeški, Semiški, Idrijski in Vipavski dekaniji.

Pridenem le še vljudno prošnjo na Vas, predragi soudje, da blagovolite, kolikor mogoče, delati na to, da se čedalje več udov pridobi našemu društvu. Saj pri primeroma majhini letnini uživajo udje mnogo duhovnih in časnih korist, zlasti kateri bivajo v Ljubljani.

Ljubljana. („Katoliška družba“ in novo gledališče.) Veliko se je že govorilo in marsikaj pisalo zoper podobe na novem kazališču ljubljanskem in tudi odbor „Katoliške družbe“ je v seji sklenil oporeko izročiti gospodu deželnemu glavarju proti nespodobnostim, ki keršijo kerščanska načela, žalijo sramožljivost in kerščansko vero. To oporeko je posebno poslanstvo te dni gosp. deželnemu glavarju izročilo. Oporeka povdarja, da že pred zidanjem kazališča so denarni oziri budili vtemeljene pomislke proti zidanju te naprave, še bolj pa se je kazala nevolja, ko se je v zgradbi žalilo versko-nravno čutilo našega naroda, ter se zraven ogromnih stroškov kaže tudi dušni kvar slovenskemu narodu. To pa s polnagimi kipi zunaj na zgradbi, ki žalijo vsako sramožljivo oko, in z enakimi slikami, ki so načertane za gledišno notranje. „Katoliška družba za Kranjsko.“ ki po svojih pravilih ima namen pospeševati versko-nravno mišljenje in življenje v deželi, torej slovesno protestuje zoper to, da bi se sploh in pa še na deželne stroške na gledališče stavile take nespodobne in nenravne spake.

Svojo oporeko nadalje še globokeje vtemeljuje, kako v vsakem oziru neopravičeno, nevarno in spotikljivo je tako djanje, obžaluje, da se je to zgodilo, ter sklepa:

„V imenu kerščanske mladine. — v imenu kerščanskih staršev in odgojiteljev, katerim se s tem njih težavna naloga obtežuje, v imenu slovenskega naroda, ki ne more in ne smé terpeti, da bi se z njegovimi žalji gradila poslopja, ki bijejo v obraz kerščanskemu poštenju, protestujemo slovesno proti tem potvorom ter prosimo, naj zastop dežele kranjske pomneč beséd Aristotelovih: „Oblastva naj čujejo nad tem, da se nikjer ne izpostavljajo nespodobne sohe in slike,“ stori vse potrebno, da zadosti žaljenemu versko-nravnemu čutilu prebivalstva in da se odstranijo spotikljivi kipi raz poslopja deželnega gledališča, ter se v tem smislu prenaredi načert za slikanje gledališčne dvorane.“

„Slovenec,“ štev. 36, je prinesel celo oporeko.

Iz Kamnika. (Cerkvena dobrotnica.) Umerla je 15. t. m. v Kamniku Johana Oman, ki je čez 60 let izdelovala umetne cvetice in jih pošiljala, ne le samo po farah kamniške okolice, ampak skoraj po vsem Kranjskem in tudi na Štajersko in Koroško. Vneta za čast Božjo, bila je vedno po svoji moči velika dobrotnica cerkvá, posebno v Kamniku pri kinčanji altarjev in svetih podob ni gledala na svoj dobiček. Delala je, akoravno že 3 mesece zelo bolna, skoro do zadnjega. — Cvetice in šopki za novo mašo, ki je bila tukaj mesca prosinca, bili so nje zadnje delo. Imela je mnogo dobrotnikov in znancev, posebno med čast. gg. duhovni. Trudila se je svoje dni tudi z odgojo učencev in mnogi dečki, ki so preživeli kot učenci ljudske šole v njenem stanovanju in prejeli od nje veliko dobrih nauk, po-

stali so mašniki. Bodi vsem priporočena v molitev, posebno se pa prosijo č. g. duhovni, ki so jo poznali, da bi se nje večkrat spominjali pri daritvi sv. maše. Bog olepšuj zdaj njeno dušo, ker je ona toliko lét hišo njegovo olepševala!

Od gorenjske strani, 5. februarija. (Neko liko besed v žalni spomin v preč gospoda dekana Matevža Frelih-a.) V 3. dan t. m. v praznik sv. Blaža, nahajal se je pisalec pričujočih verstic po opravilih v Škofji Loki. Z visokih lin lepe sosednje dekanijske cerkve pri Materi Fari v Stari Loki so se sicer mogočno glasili vbrani zvonovi; njihov glas vendar odmeval je le milo-tužno v srcih vsih, ki smo osebno poznali onega, kateremu so kot zadnja zemeljska čast veljali ti mertvaški glasovi. In ta bil je prečastiti gosp. Matevž Frelih, ki je od l. 1858 do 1865 služboval kot kaplan pri Materi Fari, ter umerl pač veliko prezgodaj kot dekan in župnik v Trebnjem 1. dan t. m.

Naj se pošljejo toraj tudi še od naše gorenjske strani male verstice kot duševni venec na njegov prezgodnji grob. —

Matevž Frelihovo ime znano mi je bilo dolgo poprej, preder mi je bila čast, spoznati ga osebno. V enem izmed starih šolskih poročil, ki so še v latinščini naznanjevale napredek ljubljanskih gimnazijalcev, odlikovalo se je v verstah najboljših učencev Frelihovo ime. Menim, da se ne motim, da sem ga ondi vpervič bral. Poznej so mi pogostokrat prišli pred oči v „Danici,“ „Novicah,“ „Slov. romarju“ itd. sprelepi plodi njegovega duha in peresa. Komu pač ni znana zmed njegovih pesem: „Ozir v nebo,“ ali Marijina: „Ena zvezda prikazala,“ na katere je rajni slavni Rihtar naredil tako sprelepa napeva. Osebno spoznal sem rajnega še le, ko je prišel (menim l. 1857) iz Spodnje Idrije, te silno težavne župnije in kjer je služboval 3 leta, kot farni pomočnik v Staro Loko. Že njegova zunajnost ga je priljubljenega storila vsakemu, ki ga je vidil in poznal. Bil je bolj visoke fanké, ali kakor Gorenjci pravimo, „strunaste“ rasti, v svoji obnaši in delovanju je bil zelo uren in gibčen, zlasti pa ste mu očesi blesketali skoz očala kot žareča žerjavica. In v prikupljivem tem telésu delovala je plemenita, za vse lepo, blago, dobro in koristno plamteča duša. S tadanjim preč. gosp. dekanom in poznejšim kanonikom Franc Kraumar-jem vjemala sta se v mišljenji in djanji prav kakor oče in sin. Kot slovečemu cerkvenemu govorniku prepuščali so mu gosp. dekan radi vse bolj izvanredne pridige. „Ta ogovor pa le vi prevzemite, gosp. Matevž!“ djali so večkrat; „vas ljudje naj rajše poslušajo.“ Bil je pa on na prižnici res pravi oroslan, vnet kot živi ogenj, strog, in če je tudi prifarčane večkrat prav dobro obral, mu tega niso zamerili, marveč so to še nekako odobraval, rekoč: „Gospod Matevž, ta nas pa res „fest dèdo“ (obdelujejo) Za časa zidanja nove farne cerkve je pokojni gosp. Matevž svojemu gosp. dekanu zvesto pomagal nositi pretežavno breme, ki je, djal bi, hkrati težko slonelo obema na ramah. Za-se imel je naš pokojnik prav malo potreb; za cerkveno zidanje in za olepšavo hiš Božjih bil bi pa dal s seboj magari zadnjo suktnjo. In kakor je čutiti, ostal je tak do konca življenja. Zlasti je pokazal to, ko je prišel l. 1865 za župnika na Prem. Najdel je ondi za precej obširno duhovnijo zelo majhno, bolj kapeli kot farni cerkvi podobno svetišče. Starološke skušnjo

in težave ga vendar niso plašile, polotil se je tudi ondi zidanja nove cerkve — morebiti res s prevelikim pogumom — z gotovino bornih 40 gld. (Eni so govorili celo le od 3 gld; — ne vem natančno, ali je bilo res tako, ali pa so ga s tem prijatelji le šaljivo dražili.) Kdor pa lego Prema pozná, kjer se je moglo vse gradivo za zidanje zvoziti iz doline na verhunec sternega griča, lahko presodi, s kolikim terpljenjem, skerbmi in glavovbitjem je bilo vse to sklenjeno, ko bi imel rajni tudi kupe denarja na razpolaganje. Ako se prav spominjam, sem obiskal pokojnika že v pozni jeseni l. 1866. Prišel je bil takrat že z zidanjem, in ozidje nove cerkve je že n. pr. dober meter iz tal staro še stoječo cerkev okrog in okrog opasovalo. Naslednje spomladi se je grajenje nove cerkve s tem pričelo, da so staro svetišče podirali, razkopani kamen pa zopet v zid nove cerkve vkladali. In tako je šlo delo polagoma naprej, dokler ni zrastle iz njega lepa, prostorna, zelo prijazna in svitla nova cerkev po bizantiškem zlogu. Koliko pa je pri vsem tem terpel ubogi gosp. Frelj; s kolikimi neštevilnimi trudi in kervavimi skerbmi se mu je bilo boriti glede denarja, to je bilo znano menda le njemu in Bogu. O neki taki stiski prišel je, kakor mi je sam pravil, nekdanj k premilostljivemu rajnemu gosp. knezo-škofu Jernej v Ljubljano. Ko jim je milo potožil svoje stiske, djali so mu sočutno: „O vi ubogi revež, vi!“ šli v stransko sobo, in prinesli mu znamenito denarno pomoč.

Naslednje leto (1868) III. nedeljo mesca septembra, je bila pa nova cerkev že blagoslovljena. Prav ganljivo so se zverševali vsi obredi. Blagoslovljenja vdeleževalo se je lepo število častite duhovščine, na čelu njej pa tadanja dekana Ternovski gosp. A. Grašič in Starološki gosp. Fr. Kramar, kateri poslednji so želeli oveseliti in nekoliko tolažiti s tem častnim obiskom svojega nekdanjega ljubljene g. kaplana in sotrudnika Matevža. Po blagoslovljenji je bilo v slovesnem sprevedu preneseno presv. Rešnjje Telo iz Premsko-grajske kapele (ki je služila za čas zidanja cerkve kot začasna farna cerkev) v novo svetišče, kjer se je poslednjič opravila slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo. Za vso župnijo in tudi za pokojnega župnika gosp. Matevža je bil taisti dan sicer dan velikega veselja; ali poslednjemu se je vendar lahko bralo raz obraza, kar je pisalcu teh verstic enkrat djal priletan gosp. župnik, namreč: „Kdor hoče vedeti, kaj so ogromne skerbi, ta naj zida nove cerkve!“ — Vkljub temu pa si je vendar pokojni g. Frelj postavil na Premu spominek, katerega ne bosta končala ne rija in ne molj. (Konec nast.)

S p o p o t v a n j a.*)

Ivan Repič,

(Konec.)

II.

Kako vse drugač pa je bilo v hiši mojega umerlega starejega prijatelja! V tej družini so bili: oče, mati in dva sina. Oče pač za izgojo sinov ni mogel ravno veliko se pečati, ker ga vsled njegovih opravil po cele dni ni bilo doma; zato pa je imel srečo, da je bila njegova soproga silo skerbna, dobra mati, ki je ves trud obračala na to, da sta bila sinova v resnici po katoliško odgojevana. Videti je bilo družino prav pogosto v cerkvi; na krajih, kjer je raz-

veseljevanje, pa skorej nikoli ne: zvečer, ko je bilo dnevno opravilo dokončano, je navadno eden sinov staršem bral iz nekega dobrega katoliškega časnika, kateri se jim je s časom tako priljubil, da brez taistega, kakor mi je hišni oče neki dan pravil, jim kar živeti ni bilo; bil je ta časnik razun cerkvenega opravila, djali bi, nedeljska hrana te družine.

Ker sta tedaj oče in mati natanko gledala na to, da je bilo vse spodobno in pošteno, da so vsi božjo službo vestno obiskovali, kakor tudi, da so se le take reči brale, ki res un omikujejo in serce lepšajo, zato pač ni čudo, da sta se sinova teh nauk navzela, ravno tacega življenja se privadila in sta tudi ona postala pridna, čversta kristjana. Družino pa je zadela po božjem sklepu prav huda poskušnja: starejšega sina, ki je imel še le 22 lét, je pokosila bleđa smert. Bil je namreč zelo strasten jezdec pri čemur je bil marsikterokrat premalo previden; nekega dne je preveč iskreno dirjal po cesti, konju na ledu spodersne in z jezdecem tako nesrečno pade, da si je mladeneč nakopal hudo notranjo skazo, ktere nasledkov tudi naj marljivši skerbljivost ni mogla več odpraviti; hiral je zlagoma in poslednjič se tudi za stalno ulegel in tako oslavel, da se ni mogel več premikati. Toda kako poterpežljivo, v božjo voljo vdan je terpel bolečine pridni, dobro odgojeni mladeneč! Zares, kakor so mi pravili, bil je izgled popolnoma kerščanskega terpina.

Ravno je bil postni čas in neki dan ga praša oče, če bi ga ne bila volja opraviti sv. velikonočne spovedi in obhajan biti. Sin mu ves poveseljen odgovori, da ga prav lepo za to prosi in naj bi nagoovoril gospoda župnika, da bi mu podelil zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa. Drugi dan potem se mu je spolnila priserčna želja.

Še štiri tedne potem je terpela njegova bolezen; prihajal je vedno bolj slaboten in najberž je čutil, da se konec bliža. Takrat mladeneč naleti o lepem spomladanskem dnevu v časniku poročilo o neki prav ginljivi smerti, dne list na stran in reče materi, ki so bili ravno pričujoči: Ljuba, dobra mati, mislim, da bom prav kmalu rešen svojega terpljenja; bodite tako dobri in prosite čast. gosp. župnika in recite, da želim še enkrat se spovedati in presveto Popotnico prejeti.

O kako dobro je bilo pri sercu blagi in za svojega otroka skerbeči materi! Kako je na tihem hvalila dobrotljivega Boga, da je njenemu sinu jal tako blago serce, tako plemenite misli! — Drugi dan na večer pride mašnik, bolnika spové in na prošnjo njegovo se še nekoliko ponudi, mladeneča oserčuje z visokim izgledom Zveličarjev in svetnikov, ki so tudi silo veliko terpeli; na jutro pa pride z Najsvejšim. Neizrečeno je bil mladeneč potolažen in ginjen ter je celo noč prebil v svetih mislih, in slišali so ga veliko moliti in Boga hvaliti.

Že ob štirih zjutraj je zahteval, naj mu prinesó naj lepši semanjo obléko, in pa, da naj v hiši vse lepo vravnajo, sobo in stopnice pa tudi s cveticami okinčajo. Se vé, da so mu želje vsestransko in veselo spolnili.

Nato, bila je ura šest, zaslišijo s ceste znani obhajilni zvonček, znamenje, da Gospod in Stvarnik se je ponižal v to hišo priti; mladeneč nikakor drugač noče, morajo mu pomagati, da vstane in sredi sobe kleče prejme nebeško M a n o. Vsi hišni so klečali

* Primeri spis s tem napisom v predzadnji številki. Vr.

blizo njega in bili so silno ginjeni in presunjeni od tega prelepega izgleda ponižnosti, ljubezni in detinskega kopernenja do ljubega Zveličarja.

Z naj večji pobožnostjo je po opravi za bratom, ki mu je počasi bral, molil še zahvalo, in bil je potlej ves ljubi dan nenavadno vesel in dobre volje. Večkrat je vzel v trudne roke rožni venec, se globoko ginjen pokrižal, poljuboval podobo žalostne Matere Božje. Drugi dan, ko je zvonilo angeljevo češenje, se je še z blagoslovljeno vodo pokropil, ozerl se v nebesa, globoko zdihnil, in izročil je svojo lepo dušo nebeškemu Stvarniku. V miru Gospodovem je sladko in mirno zaspal, da se v boljšem svetu svoj dan zopet sprebudí.

Oče in mati sta v njem zgubila pridnega, bogoljubnega sina, njegovi verstniki pravega prijatelja, mladina izgled čednosti. — nebesa pa so pridobile svetnika.

Češena Marija!

Češena Devica, vsih milosti polna
Oj sprejmi dobrotno ponižni pozdrav;
Pozdravlja, glej, z mano te zemlja vesoljna,
Pozdrav tvoj odméva iz rajskih višav.

Pozdravlja z Očetom, v ljubezni žareči,
Te Jezus premili, Tvoj ljubljeni Sin,
Tolažnik Duh sveti tam v luči bliščeči
Prečisto nevesto najslajših milin.

Kako veličastno doni ti slavica
Po rajskih planjavah, ko angeljski zbor
Prepeva: Marija, češena Kraljica!
Neskončne lepote in čednosti vzor.

Zveličanih trum Tebi tam milijonske
Presladke slavice, pozdrave pojó;
Ti dika in slava si gore Sijonske,
Ozir v Te vsa serca prešinja sladkó.

Pozdrav Tvoj polnuje zemljó in nebesa,
In vernemu sercu prijetno doni;
Peklenskega zmaja pa z grozo pretrésa, —
Saj Ti si poterla njegove moči.

Kar Jezusa moli Boga in Gospoda,
Preslavlja, Marija, tud' Tvoje Imé,
Od solnčnega vzhoda in pa do zahoda,
Te ljubi, te hvali kerščansko sercé.

In s sveto to družbo, o mila Devica,
Te revni jaz grešnik pozdravljam, častim,
Dokler bije serce, je v meni dušica,
Naj Mati dobrotna Ti slavo glasim,

Ko solzno oko se bo kdaj zatemnilo,
Oj pridi v pomoč mi iz rajskih višav;
Naj, vsmiljeni Jezus, — bo moje glasilo,
Češena Marija! moj zadnji pozdrav.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Italijansko. Kardinal-nadžkof v Neapolu, Sanfelice, je bil prisiljen razglasiti pastirski list proti

protestanškim šolam, ki se po Napolitanskem nezmerno razširjajo. S pomočjo teh šol namreč hočejo sovražniki še poslednjo dragocenost ugrabiti, katero ljudstvo še ima, to je, sveto vero. Kardinal terdo in naravnost prepoveduje, da bi otroci katoliških staršev obiskovali protestanške šole in staršem živo pojasnuje nevarnosti, ktere žugajo otrokom, ako hodijo v take šole. Po predpisu 1. napolitanske sinode je staršem in predstojnikom zažugano izobčenje, ki je škofu prideržano, ako svoje otroke ali podložne dajejo v krivoverske šole. Velik vtis je napravil ta pastirski list med prebivalstvom, ki visoko spoštuje svojega kardinala. —

Italija ima sedanjo dobo 76,560 mašnikov, 28,465 duhovnij in 55,263 očitnih božjih hiš. Piemont šteje 3¼ mil. duš in 6,838 mašnikov; Lacija skorej 3 milijone prebivavcev in 8,377 duhovnov; Kampanija (t. j. Napolj, Kaserta, Benevent, Avellino) 3 milijone duš in 12,197 mašnikov. —

V Turinu so laški prostomišljaki župnika Don-Dalmazza oglobili za 16 lir, češ, da je zvonove zlorabil „z jutranjim zvonilom.“ Framasoni svoje nove Italije raji poslušajo ropot delavcev po tovarnah, kakor pa zvonove, k vabijo ki molitvi, spominjajo pa tudi brezvrce, kako bodo — hočeš — nočeš — morali pred večnega Sodnika stopiti in se odgovarjati za brezbožne svoje dela!

Rim. Iz Anglije je dospelo v Vatikan naznanilo, da pripravljajo ondod veliko romanje v večno mesto, ki se ima veršiti ob koncu leta. — Že bližnje prihodnje dni bodo v Rimu vložili temeljni kamen za mednarodni kolegij čč. oo. benediktinov. Ta kolegij, kamor bodo hodili študirat mlajši benedik, redovniki z vsega sveta, bo zidal red na aventinskem huncu. — Hudo zbolel je nadškof v Milanu. — V bogoslovskem, filozofiškem in pravoznanskem oddelku gregorijanskega kolegija je število učencev naraslo na 861; 53 je Angležev, 61 Avstrijancev, 1 Avstralec, 21 Severo-amerikanov, 97 Jugo-amerikanov, 23 Belgijanov, 4 Bulgari, 9 Hervatov, 131 Francozov, 104 Nemci, 12 Švicarjev, 1 Indijan, 262 Italijanov, 2 Luksenburžana, 3 Portugizi, 4 Holandci, 32 Poljcev in 19 Škotov. — 3. t. m. je umerl kardinal nadbazilike v Lateranu Mr. dr. Al. Lučči. Nevarno zbolel je kardinal Melher.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec februarij (svečan).

a) Glavni namen:

Spoštovanje božjih namestnikov.

b) Posebni nameni:

25. **S. Matija** Novoimenovani škofje in kardinali. „Duhovni in obhajanci.“ Uhogi pregnani v Sibiriji.

26. **S. Valburga.** Spodobno prenovljenje več cerkvá. Vpeljava redovnic po ljudskih šolah in bolnišnicah. Blagoslov za hišo, kupčijo in gospodarstvo. Za rakom bolni in neozdravljivi.

27. **S. Mehtilda.** Milost zares pobožnega življenja in bogoljubne smerti. Zapeljani veljavni možje. Dobro domovanje za več sirot.

28. **S. Beza.** Poveličevanje najsvetejšega Zakramenta. Zloremških katolikov za leto 1892.

29. **S. Roman.** Prošnja in sprava za božja razžaljenja v teh dneh. Vse poslano, pa še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine presv. Serca Jezusovega, ki so umerli v mescu februarju in ki umerjé v mescu marciju.

Molitev

Gospod Jezus Kristus! V ednosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presv. Sercu in ga še zdaj hvališ brez konca v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Serca brezmadežne Device Marije Tebi darujem danes vsak trenotek vse svoje namene in misli, vse čutila in želje, vsa dela in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan Leon XIII. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za milost, da spoštujem tvoje namestnike, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostoljstva v tem mescu in današnji dan.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na Milostljive priprosnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore odpad. in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Sestra priporoča brata v molitev N. lj. G., da bi se srečno vernil domú iz Amerike — Marijina družnica priporoča svoje sotovaršice, da bi stanovitne ostale v svojih dobrih sklepih. — Sestra prav živo priporoča v molitev brata, da bi ne zahajal v slabe tovaršije. — Teta priporočena, da bi dosegla ljubo zdravje. — Mladeneč z velikim zaupanjem priporočen N. lj. G. za pomoč zoper skazo na nogi. — Bolna dobrotnica za zdravje. —

Listek za raznoterosti.

Ljubilana. Č. g. Anton Kukelj, mestni kapl. in kateh. v Kranju, je predlagan za faro v Št. Jurij pri Kr. Premeščeni so čč. gg.: Andr. Česenj iz Zagorja v Moravce; Fr. Hirše iz Planine v Zagorje; Fr. Avsec iz Škocijana v Trebnje; Gust. Šiferer iz Cerkelj v Škocijan pri Dobravi.

V Radoljci je 15. t. m. popoldne ob treh umerl preč. gosp. zlatomašnik Janez Urevec. Bil je rojen v Radoljci 9. grud. 1802, posvečen 26. vel. serp. 1828. Ranjki je bil naj stareji duhoven naše škofije in mašnik že 64 lét, kot kaplan bil je v Laščah, potem v Škofji Loki kot kapl., kat. in šolski vodja; dalje kapl. v Idriji, v Št. Jurju pri Kr. in v Mengšu; l. 1852 postal spovednik pri gospéh Uršulinkah v Škofji Loki do l. 1886, ko je zarad bolehnosti šel v stalni pokoj. R. I. P.

V Šen-Petru pri Gorici je 12. t. m. umerl bivši vik. v Črnem verhu č. g. Ant. Domicelj. R. I. P.

V Konjicah na Štajerskem je umerl ondotni nadžupnik in dekan v. č. gosp. Fr. Mikuš. R. I. P.

V Terstu je umerl slovenski pesnik in pisatelj gosp. France Cegnar, rojen pri sv. Duhu v Stari Loki, nadkontrolor pri berzozjavu v Terstu. Bog mu daj večni mir.

Naši dijaki in učenci, hvala Bogu in dobrotnikom! so po največem dobro opravili prvega pol leta. Več o drugi priliki.

V Rimu je umerl msgr. Gabriel Boccali, posebno pobožen mož in zaupnik sv. Očeta Leona XIII. Rim. Družba „za katoliške koristi“ je ob koncu prosenca t. l. do katoličanov v Rimu razglasila klic, da se ob kratkem prično slovesnosti škofovske 50-letnice sv. Očeta Leona XIII, in sicer v cerkvi „al Gesù skozi 7 dni. Pervi govor bode imel P. general vikar. družih 6 P. Zocehi.

Rim, 12. febr. 1892. (Poterdilo od „Compill. Civiltà Cattol.“) Prejeli smo poslani znesek od Vas, č. g. v pobožni namen 46 gl., to je: 14 gl. 31 kr. za „Campo Santo.“ drugo za stradajoče laške nune. — 1000krat Bog plačaj!

Za vodstvo P. Rafael Ballerini, d. C. d. G.

Kardinal Manning, kakor pišejo iz London-a, ni zapustil robenega premoženja.

Deržavni zbor prejenja 20. t. m. in deželni zbori se snidejo 3. sušca. Po veliki noči se zopet prične deržavni zbor.

Poterdilo. Podpisani hvaležno poterjuje, da je po pošiljavi prečast. g. kan. L. Jeran-a prejel tristo in pet gl. (305 gl.) za zidanje nove cerkve na Brezjah.

Farni vrad v Mošnjah kot predstojništvo cerkve romarske na Brezjah.

8. februarja 1892.

Fr. Kummer
župnik.

Hripa. Od koder koli kdo pride ali piše, pripoveduje o „influenca“, kako da razsaja več ali manj nevarno. Nameri se, de so vsi v hiši bolni. Ta bolezen je po Evropi kakor neka kuga nižje stopnje. Z Gorenjskega in Dolenjskega naznanjajo, kako da ljudje bolehalo. Zelo huda je tudi na Hervaškem, tudi med šolsko mladino. V Sarajevu boleha do 40 odstotkov prebivalstva... Ali pa svet kaj vpraša, kje je vzrok in vir vesoljne šibe? Blezo malo. Če je več bolezen, več skorej pustnih norij!

Ako vere ni! V štirski eskomtni banki v Gradcu je vradnik N. zagospodaril, to je, goljufoval in naredil škode za 136.000 gl.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev: Čč. gg. Uršulinarce v Ljubljani 30 gl. — Krašnja 5 gl. — Rova 14 gl. 20 kr. — Št. Juri pod Kumom 20 gl. 80 kr. — Sv. 3 kralji na Verhu 15 gl. — Blagovica 15 gl. — Mica Židan 20 kr. — Šmartno pri Kranju 25 gl. — Polšnik pri Litiji 21 gl. 94 kr. — Mokronog 7 gl. — Koprivnik pri Kočevju 15 gl.

Za afrikanski misijon: Z Rakitne po č. g. župniku 1 gl. 80 kr.

Za Bosenske kat. cerkev: Z Rakitne po č. g. župn. 2 gl.

Za papežovo novo cerkev sv. Joahima v Rimu: Č. g. župnik M. Narobe 2 gl.

Za najbolj potrebne misijone: Č. g. župnik M. Narobe 3 gl.

Za odkupovanje sužujev: Fara Zapoška 3 gl.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik Mart. Narobe 5 gl. — Iz Idrije A. M. 2 gl. — Č. g. župnik J. Rozman 3 gl. — Č. g. J. Š. (Op. Na Vaše vprašanje o priliki kaj. Hvala in pozdrav! Vr.)

Za Detoljuba: Iz Dola zopet 3 gl. po č. g. župniku. (Op. Za brat S. R. Tel. oddano 6 gl. 40 kr.)

Za sv. Detinstvo: Iz Dola po č. g. župniku 2 gl. 10 kr. — Č. g. Fr. Perpar, župnik v Zagradcu. 8 gl.

G. Dol. pri S. Kat.: Zastran „Dan.“ naznanjeno odpravnstvu in se bo vravnalo.